

V Bruseli 9. apríla 2018
(OR. en)

7844/18

**Medziinštitucionálny spis:
2018/0076 (COD)**

EF 104
ECOFIN 312
CONSOM 96
IA 89
CODEC 509

SPRIEVODNÁ POZNÁMKA

Od:	Jordi AYET PUIGARNAU, riaditeľ, v zastúpení generálneho tajomníka Európskej komisie
Dátum doručenia:	28. marca 2018
Komu:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, generálny tajomník Rady Európskej únie
Č. dok. Kom.:	COM(2018) 163 final
Predmet:	Návrh NARIADENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY, ktorým sa mení nariadenie (ES) č. 924/2009, pokiaľ ide o niektoré poplatky za cezhraničné platby v Únii a o poplatky za menovú konverziu

Delegáciám v prílohe zasielame dokument COM(2018) 163 final.

Príloha: COM(2018) 163 final

V Bruseli 28. 3. 2018
COM(2018) 163 final

2018/0076 (COD)

Návrh

NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY,

**ktorým sa mení nariadenie (ES) č. 924/2009, pokiaľ ide o niektoré poplatky za
cezhraničné platby v Únii a o poplatky za menovú konverziu**

(Text s významom pre EHP)

{SWD(2018) 84 final} - {SWD(2018) 85 final}

DÔVODOVÁ SPRÁVA

1. KONTEXT NÁVRHU

• Dôvody a ciele návrhu

Jednotný trh EÚ umožňuje voľný pohyb osôb, služieb, tovaru a kapitálu v hospodárstve s ročným hrubým domácim produktom 15 biliónov EUR. Ponúka nové príležitosti európskym podnikom a prispieva k zdravej hospodárskej súťaži. V dôsledku toho má viac než 500 miliónov spotrebiteľov k dispozícii väčšiu možnosť výberu, lepšie služby a nižšie ceny.

Jednou z najvyšších priorít Junckerovej Komisie je vytvoriť prehľadnejší a spravodlivejší jednotný trh. Európska komisia v decembri 2015 predložila zelenú knihu s cieľom prekonzultovať možnosť zabezpečiť integrovanejší trh s retailovými finančnými službami a opatrenia potrebné na dosiahnutie tohto cieľa. Komisia v marci 2017 na základe spätnej väzby od zainteresovaných strán a na základe správy Európskeho parlamentu¹ o tejto zelenej knihe uverejnila akčný plán², v ktorom sa stanovuje stratégia na posilnenie jednotného trhu so spotrebiteľskými finančnými službami.

Cezhraničné platby majú kľúčový význam pre integráciu spotrebiteľských finančných služieb a hospodárstva EÚ. Zohrávajú významnú úlohu pri spájaní osôb a podnikov v členských štátoch EÚ. Obmedzenia a nadmerné náklady na cezhraničné platby bránia dobudovaniu jednotného trhu.

Poplatky za cezhraničné platby

Nariadením č. 924/2009 o cezhraničných platbách sa v celej EÚ vyrovnali poplatky za cezhraničné platby v eurách v rámci Únie s poplatkami za domáce platby v eurách (t. j. za platby v eurách v rámci toho istého členského štátu). Aj keď sa uvedené nariadenie vzťahuje aj na členské štáty mimo eurozóny, tieto štáty nevyužili prínosy vyplývajúce z jeho účinkov: domáce platby v eurách sú v týchto členských štátoch buď veľmi drahé, alebo jednoducho neexistujú. V dôsledku toho osoby a podniky v týchto členských štátoch EÚ mimo eurozóny platia vysoké poplatky vždy, keď platba prechádza cez hranicu ich krajiny alebo keď osoby cestujú a platia v zahraničí. Tieto vysoké náklady predstavujú prekážku pri dobudovaní jednotného trhu a vytvárajú v EÚ dve kategórie používateľov platobných služieb.

Členské štáty mimo eurozóny dostali možnosť rozšíriť pôsobnosť nariadenia č. 2560/2001 a nadväzujúceho nariadenia č. 924/2009 na svoje národné meny. Túto možnosť však využilo iba Švédsko, ktoré poplatky za cezhraničné platby vo švédskych korunách zosúladiť s poplatkami za domáce platby vo švédskych korunách.

Cieľom tohto návrhu je, aby prínosy vyplývajúce z nariadenia č. 924/2009 pocítili aj osoby a podniky v členských štátoch mimo eurozóny a aby sa odstránili vysoké náklady na cezhraničné transakcie v eurách v rámci EÚ. Tieto vysoké náklady pôsobia ako prekážka pri výmenách medzi členskými štátmi eurozóny a členskými štátmi mimo eurozóny a sú nepriaznivé pre obe skupiny členských štátov. Osoby a podniky mimo eurozóny znášajú vyššie náklady spojené s prístupom na trh alebo interakciou s ľuďmi v eurozóne. Znamená to, že nemôžu obchodovať so svojimi protistranami v eurozóne ani im konkurovať za rovnakých podmienok. Keď má napríklad podnik mimo eurozóny dodávateľov nachádzajúcich sa

¹ 2016/2056(INI).

² COM/2017/0139.

v eurozóne, jeho vstupné náklady sú vyššie, než by mal jeho konkurent nachádzajúci sa v eurozóne. Táto ďalšia prekážka voľného pohybu a obchodu rovnako obmedzuje aj počet potenciálnych klientov dostupných podnikom v eurozóne. V ďalej uvedených tabuľkách sa znázorňuje súčasný stav a situácia po uplatnení zmeneného nariadenia.

Predmetom návrhu nie sú cezhraničné transakcie v iných menách ako euro.

SÚČASNÝ STAV

POSIELANIE EUR Z/ZO... DO...	eurozóny (vrátane Švédska) ³	členských štátov mimo eurozóny
eurozóny (vrátane Švédska)	NULOVÉ/NÍZKE POPLATKY	VYSOKÉ POPLATKY
členských štátov mimo eurozóny	NULOVÉ/NÍZKE POPLATKY PRE ODOSIELATEĽA	VYSOKÉ POPLATKY PRE PRIJÍMATEĽA
		VYSOKÉ POPLATKY

V súčasnosti napríklad občan alebo podnik v Bulharsku⁴ môže pri cezhraničnom prevode 500 EUR do Fínska zaplatiť poplatky až do výšky 24 EUR, zatiaľ čo osoba vykonávajúca prevod rovnakej sumy z Francúzska do Fínska by platila nulové alebo len veľmi nízke poplatky⁵. Osoba vykonávajúca platbu z Francúzska by zaplatila rovnakú sumu ako v prípade domáceho prevodu v rámci Francúzska.

³ Vzhľadom na to, že Švédsko sa rozhodlo uplatňovať článok 14 nariadenia č. 924/2009.

⁴ Zdroj: štúdia spoločnosti Deloitte dostupná na webovom sídle https://ec.europa.eu/info/files/180328-study-cross-border-transaction-fees-extension_en.

⁵ Tamže.

PO UPLATNENÍ ZMIEN OBSIAHNUTÝCH V TOMTO NÁVRHU

POSIELANIE EUR Z/ZO... DO...	eurozóny (vrátane Švédska)	členských štátov mimo eurozóny
eurozóny (vrátane Švédska)	NULOVÉ/NÍZKE POPLATKY	NULOVÉ/NÍZKE POPLATKY
členských štátov mimo eurozóny	NULOVÉ/NÍZKE POPLATKY	NULOVÉ/NÍZKE POPLATKY

V dôsledku zmien obsiahnutých v tomto návrhu by v tejto situácii občan alebo spoločnosť vykonávajúca prevod sumy v eurách z Bulharska rovnako platili nulové alebo len veľmi nízke poplatky. Táto osoba alebo spoločnosť by zaplatila rovnaké poplatky za prevod do Fínska v eurách ako za domáci prevod v levoch v rámci Bulharska.

Povinnosti transparentnosti spojené s postupmi menovej konverzie

Zmenami nariadenia č. 924/2009 obsiahnutými v tomto návrhu sa ďalej stanovujú doplňujúce povinnosti transparentnosti pri postupoch menovej konverzie v súlade s článkami 45 a 59 smernice 2015/2366 o platobných službách na vnútornom trhu. Tieto nové povinnosti transparentnosti sú oprávnené, pretože spotrebiteľia v EÚ sa stretávajú s nedostatočnou transparentnosťou pri každej platbe zahŕňajúcej menovú konverziu. Spotrebiteľia pri platbe kartou v zahraničí (či už pri výbere hotovosti z bankomatu, alebo pri platbe kartou na predajnom mieste) v inej mene, ako je ich domáca mena, často dostanú na výber dve možnosti. Prvou možnosťou je platba v ich domácej mene, čo je služba nazývaná dynamická menová konverzia. Túto službu ponúkajú poskytovatelia dynamickej menovej konverzie a banka obchodníka. Druhou možnosťou, ktorú má spotrebiteľ, je platba v miestnej mene s využitím služieb systému karty a spotrebiteľovej banky (nedynamická menová konverzia alebo konverzie „v sieti“). Spotrebiteľia sa obzvlášť sťažujú na postupy dynamickej menovej konverzie. Dôvodom je, že sa domnievajú, že nemajú potrebné informácie, aby mohli urobiť informované rozhodnutie. V dôsledku toho si spotrebiteľia často nechtiac vyberú drahšiu možnosť menovej konverzie.

Týmto návrhom sa podporí transparentnosť pre spotrebiteľov tým, že sa budú poskytovať informácie o plných nákladoch na cezhraničnú transakciu. To im pomôže porovnať ponuky služieb menovej konverzie skôr, ako pristúpi k platobnej transakcii zahŕňajúcej menovú konverziu. Vzhľadom na výrazne technický charakter menovej konverzie v rýchlo sa meniacom prostredí bude Európsky orgán pre bankovníctvo poverený stanovením regulačných technických predpisov s cieľom lepšie vypracovať postupy spojené s menovou konverziou. Návrhom sa ďalej stanoví dočasný strop pre náklady na menovú konverziu, až kým nenadobudnú účinnosť opatrenia transparentnosti vypracované Európskym orgánom pre bankovníctvo, t. j. najneskôr 36 mesiacov od nadobudnutia účinnosti zmeneného nariadenia.

Po vykonaní tohto návrhu sa dosiahnu významné úspory na strane spotrebiteľov, zatiaľ čo príjmy niektorých poskytovateľov platobných služieb môžu klesnúť. V návrhu sa ďalej zaistí, aby poskytovatelia platobných služieb nevyužívali náklady na menovú konverziu na vykompenzovanie znížených príjmov prostredníctvom zvýšených netransparentných rozpätí

pri menovej konverzii, keďže používatelia platobných služieb tieto náklady zvyčajne nepoznajú.

- **Súlad s existujúcimi ustanoveniami v tejto oblasti politiky**

Európska únia spustila od zavedenia eura rôzne iniciatívy s cieľom významne znížiť náklady na cezhraničné transakcie. Ďalej sú uvedené tri najdôležitejšie z týchto iniciatív.

– Zavedenie súboru predpisov pre jednotnú oblasť platieb v eurách (SEPA) týkajúcich sa transakcií v eurách vrátane úhrad a inkás v rámci jednotnej oblasti platieb v eurách.

– Smernicami o platobných službách [smernicou 2007/64/ES nahradenou smernicou (EÚ) 2015/2366] sa zvýšila transparentnosť poplatkov a uľahčil sa vstup nových subjektov na trh. Prispelo sa tak k väčšej hospodárskej súťaži v oblasti platieb vrátane cezhraničných platieb a zvýšila sa tým transparentnosť poplatkov. V dôsledku toho sa zlepšila aj platobná infraštruktúra, ktorá je teraz schopná spracovať zvýšené objemy platieb v eurách pri nižších nákladoch.

– Nariadenie č. 2560/2001 o cezhraničných platbách, ktoré bolo neskôr nahradené nariadením č. 924/2009, takisto prispelo k vyrovnaní poplatkov za cezhraničné a vnútroštátne platby v eurách v rámci EÚ.

Všetky tieto iniciatívy prispeli k hlbšej integrácii jednotného trhu a vzniku integrovanejšieho platobného trhu v rámci eurozóny.

- **Súlad s ostatnými politikami EÚ**

Táto iniciatíva prispieva k lepšiemu fungovaniu jednotného trhu. Prináša aj niektoré hlavné výhody hospodárskej a menovej únie (konkrétne efektívne a nízkonákladové cezhraničné transakcie) osobám a podnikom v členských štátoch mimo eurozóny. Iniciatíva je v súlade s akčným plánom pre finančné technológie⁶, ktorého cieľom je zintenzívniť hospodársku súťaž a inovácie v európskom finančnom sektore. Iniciatíva je úzko prepojená aj s úniou kapitálových trhov, ktorej cieľom je vytvoriť v EÚ skutočný jednotný kapitálový trh, na ktorom môžu investori bez prekážok cezhranične investovať svoje prostriedky a na ktorom môžu podniky získavať prostriedky z rôznych zdrojov bez ohľadu na to, kde sa nachádzajú. Táto iniciatíva ďalej podporí cieľ digitálneho jednotného trhu, ktorým je odstránenie prekážok elektronického obchodu, čo sa prejaví v kamenných predajniach, ako aj v digitálnom prostredí. Odstráni sa tým jedna prekážka, a to poplatky za cezhraničné transakcie, ktoré môžu brániť cezhraničnému predaju cez internet.

2. PRÁVNY ZÁKLAD, SUBSIDIARITA A PROPORCIONALITA

- **Právny základ**

V článku 114 Zmluvy o fungovaní Európskej únie sa európskym inštitúciám udeľuje právomoc stanoviť vhodné ustanovenia, ktorých cieľom je vytvorenie a fungovanie vnútorného trhu.

Jednotný trh zahŕňa voľný pohyb tovaru, osôb, služieb a kapitálu. Platby sú dôležité s cieľom umožniť dobudovanie jednotného trhu, ale v súčasnosti vznikajú prekážky v dôsledku vysokých nákladov na cezhraničné platby. Domácnostiam a podnikom sa tým sťažuje

⁶ COM(2018) 109/2.

zapojenie do cezhraničného obchodu. Vysoké náklady na cezhraničné platby takisto vytvárajú dve kategórie používateľov platobných služieb. Prvú kategóriu tvoria používatelia v eurozóne, ktorí majú v rámci svojich platieb prístup k väčšine osôb a podnikov v EÚ s veľmi nízkymi nákladmi. Druhú kategóriu tvoria používatelia v krajinách mimo eurozóny, ktorí majú pri nízkonákladových platbách prístup iba k obmedzenému počtu osôb a podnikov.

Na riešenie týchto dvoch problémov je najúčinnnejšou odpoveďou legislatívne opatrenie na úrovni EÚ, čo je v súlade s cieľmi zmlúv.

- **Subsidiarita (v prípade inej ako výlučnej právomoci)**

Podľa článku 4 Zmluvy o fungovaní Európskej únie sa činnosť EÚ zameraná na dobudovanie vnútorného trhu musí posúdiť v kontexte zásady subsidiarity stanovenej v článku 5 ods. 3 Zmluvy o Európskej únii. Treba posúdiť, či by členské štáty nemohli ciele návrhu a) dosiahnuť prostredníctvom svojich vnútroštátnych právnych systémov a b) či ich z dôvodu ich rozsahu a dôsledkov možno lepšie dosiahnuť na úrovni EÚ.

Členské štáty predtým dostali možnosť rozšíriť pôsobnosť nariadenia č. 2560/2001 a nadväzujúceho nariadenia č. 924/2009 na svoje národné meny. Túto možnosť dodnes využilo len Švédsko. V dôsledku toho sú ceny cezhraničných platieb zo Švédska vo švédskych korunách v rámci EÚ v súčasnosti rovnaké ako ceny domácich platieb vykonaných vo Švédsku. Skutočnosť, že Švédsko využilo túto možnosť, mala pozitívny vplyv aj na cezhraničné platby v eurách, ktoré švédske banky ponúkajú bez ďalších poplatkov v porovnaní s platbami v korunách v rámci Švédska.

Je pravda, že ostatné členské štáty mimo eurozóny mohli podobne ako Švédsko pristúpiť k opatreniam jednotlivo, aby znížili náklady na cezhraničné platby. Súčasnú prekážku by však pretrvávali, pokiaľ by stále existovali členské štáty, ktoré neprijali žiadne opatrenia. Preto je vhodnejšie riešiť tento problém opatreniami na úrovni EÚ, a nie ponechaním riešenia na jednotlivé členské štáty či na trh, pretože tak sa nedá zaručiť rýchly pokrok a pokrytie celej EÚ.

Činnosťou na úrovni EÚ by sa navyše dosiahli úspory z rozsahu (zvýšenie objemu cezhraničných transakcií, čo by viedlo k vyššej efektívnosti platobnej infraštruktúry). Zvýšil by sa tým aj objem cezhraničného obchodu v rámci EÚ, stimulovala by sa hospodárska súťaž a hospodárstva EÚ by sa hlbšie integrovali.

Ponechaním súčasného stavu by sa zachovali tieto *de facto* hranice, spomalila by sa hospodárska integrácia a bránilo by sa prehĺbovaniu vnútorného trhu.

- **Proporcionalita**

Podľa zásady proporcionality obsah a forma opatrenia EÚ neprekročia rámec toho, čo je nevyhnutné na dosiahnutie cieľov zmlúv.

Náklady na dosiahnutie cieľa sú nízke. Dôvodom je, že poskytovatelia platobných služieb v EÚ majú prístup k efektívnym infraštruktúram na zúčtovanie a vyrovnanie v eurách. V návrhu by sa v podstate požadovalo, aby poskytovatelia platobných služieb v členských štátoch mimo eurozóny zosúlادili svoje poplatky za cezhraničné transakcie v eurách účtované používateľom platobných služieb s poplatkami účtovanými za domáce transakcie v národnej mene členského štátu (ktoré sú vo všeobecnosti nižšie). Členské štáty eurozóny už výhody nízkych poplatkov za cezhraničné transakcie využívajú pri väčšine svojich transakcií. Skutočnosť, že sa návrh obmedzuje len na transakcie v eurách, nemá žiadny vplyv na

poskytovateľov platobných služieb v členských štátoch eurozóny, ale pokrýva veľkú časť transakcií v členských štátoch mimo eurozóny (približne 60 % ich cezhraničných transakcií).

Zosúladenie poplatkov za cezhraničné transakcie v eurách s poplatkami účtovanými za domáce transakcie v národnej mene daného členského štátu okrem toho zohľadňuje úroveň rozvoja a efektívnosť miestnych platobných systémov a bánk (infraštruktúra a procesy). Výrobné náklady naozaj nie sú v jednotlivých krajinách rovnaké a v niektorých členských štátoch mimo eurozóny môžu aj domáce transakcie stáť až jedno euro. Keď sa ako referenčná hodnota použijú poplatky za domáce transakcie, umožní to zohľadniť osobitosti jednotlivých členských štátov a ich poskytovateľov platobných služieb. Proporcionalita sa ďalej rozoberá v kapitolách 7 a 8 posúdenia vplyvu priloženého k tomuto návrhu.

Rozšírenie uplatňovania tohto nariadenia na iné meny ako euro by malo jasné výhody obzvlášť z hľadiska počtu platieb, na ktoré by sa vzťahovalo. Mohlo by však takisto podnietiť poskytovateľov platobných služieb k zvýšeniu nákladov na ostatné služby, najmä na domáce platby, aby tak krížovo dotovali cezhraničné transakcie v menách iných ako euro. Členské štáty, ktoré nepoužívajú euro ako svoju menu, by preto mali mať aj naďalej možnosť rozšíriť uplatňovanie tohto nariadenia na cezhraničné platby uskutočňované v ich národnej mene.

3. KONZULTÁCIE SO ZAJINTERESOVANÝMI STRANAMI A POSÚDENIA VPLYVU

• Konzultácie so zainteresovanými stranami

Konzultácie so zainteresovanými stranami sa uskutočnili viacerými spôsobmi:

- od 24. júla 2017 do 30. októbra 2017 (14 týždňov) sa konala otvorená verejná konzultácia o poplatkoch za transakcie,
- dňa 24. októbra 2017 na zasadnutí expertnej skupiny pre trh platobných systémov sa uskutočnili konzultácie so zainteresovanými stranami z odvetvia vrátane zástupcov rôznych poskytovateľov platobných služieb,
- dňa 17. novembra 2017 na zasadnutí expertnej skupiny Komisie pre bankové, platobné a poisťovacie služby sa viedli konzultácie so zástupcami členských štátov,
- skupina používateľov finančných služieb poskytla svoje príspevky a pozorovania na zasadnutí 5. decembra 2017.

V rámci týchto konzultácií všetci používatelia platobných služieb (spotrebiteľia alebo podniky) hovorili o vysokých cenách, ktoré platia za cezhraničné transakcie, a o nedostatočnej transparentnosti poplatkov, ktoré sú im účtované. Na druhej strane poskytovatelia platobných služieb jasne uviedli, že existuje zásadný rozdiel medzi platbami v eurách, ktoré sa spracúvajú priamo (t. j. automaticky bez manuálneho zásahu), a oveľa menej efektívnym (a teda nákladnejším) spracúvaním platieb v iných menách.

- **Získavanie a využívanie odborného poradenstva**

Komisia požiadala poradenskú spoločnosť Deloitte o vykonanie štúdie⁷ s cieľom zhromaždiť údaje o poplatkoch účtovaných trom až siedmimi najväčšími bankami v každom členskom štáte mimo eurozóny a v troch členských štátoch eurozóny za cezhraničné platobné transakcie patriace do rozsahu pôsobnosti návrhu (úhrady, platby kartou a výbery hotovosti). Spoločnosť Deloitte mala okrem toho poskytnúť odhady interných nákladov na tieto transakcie. Zo štúdie vyplynulo, že pre transakcie v eurách sa využívajú efektívne cezhraničné infraštruktúry, predpisy a procesy, ktoré by mali umožniť, aby sa ceny týchto transakcií zosúladiť s cenami transakcií v domácej mene, a boli tak oveľa nižšie, ako sú v súčasnosti. Zo štúdie ďalej vyplynulo, že cezhraničné transakcie v menách iných ako euro sa naďalej riadia nemodernizovanými procesmi bez centralizovanej infraštruktúry. Tieto procesy sú stále finančne nákladné a znemožňujú poskytovateľom platobných služieb ponúkať za tieto transakcie konkurencieschopné ceny.

- **Posúdenie vplyvu**

V posúdení vplyvu, ku ktorému výbor pre kontrolu regulácie 14. februára 2018 zaujal kladné stanovisko, sa zvažovali štyri alternatívy politiky. Všetky možnosti vychádzajú zo zásady vyrovnanania nákladov na domáce transakcie v národnej mene členského štátu používateľa platobných služieb, s nákladmi na cezhraničné transakcie v rámci EÚ vykonávanými:

1. v tej istej národnej mene;
2. v tej istej národnej mene a v eurách;
3. len v eurách;
4. v akejkoľvek mene členských štátov EÚ bez ohľadu na to, kde sa transakcia uskutočňuje.

V tretej možnosti sa navrhuje zosúladiť poplatky za cezhraničné platby v eurách v rámci EÚ s poplatkami za domáce transakcie v národnej mene daného členského štátu. V tomto návrhu bola vybratá tretia možnosť. Ide o možnosť, ktorá nemá žiadny vplyv na členské štáty eurozóny. Pokiaľ ide o členské štáty mimo eurozóny, táto možnosť sa považuje za najefektívnejšiu, pretože moderné infraštruktúry pre cezhraničné platby v eurách majú k dispozícii aj všetci poskytovatelia platobných služieb v členských štátoch mimo eurozóny. Tretia možnosť sa takisto považuje za vysoko účinnú, pretože väčšina cezhraničných transakcií v členských štátoch mimo eurozóny sa uskutočňuje v eurách. Navyše, keďže náklady na transakcie v eurách sú nízke, existovalo by aj menšie riziko, že poskytovatelia platobných služieb zvýšia a) poplatky za domáce transakcie alebo b) náklady na menovú konverziu s cieľom krížovo dotovať cezhraničné transakcie. Akýkoľvek podobný krok poskytovateľov platobných služieb by podliehal pravidlám hospodárskej súťaže. Tretia možnosť je napokon takisto v súlade s dlhodobším cieľom dosiahnuť, aby sa euro stalo spoločnou menou vo všetkých členských štátoch. Z výsledkov konzultácií vyplýva, že pre poskytovateľov platobných služieb by táto možnosť bola prijateľnejšia než akákoľvek iná možnosť.

V rámci tejto možnosti by poskytovatelia platobných služieb v členských štátoch mimo eurozóny vyrovnali poplatky za cezhraničné platby v eurách s poplatkami za domáce platby v mene uvedených členských štátov. Konkrétne dôsledky pre prax sa obmedzujú na zmenu

⁷ Štúdia spoločnosti Deloitte dostupná na webovom sídle https://ec.europa.eu/info/files/180328-study-cross-border-transaction-fees-extension_en.

v sadzobníkoch, ktoré poskytovatelia platobných služieb používajú pri účtovaní poplatkov svojim klientom. Priame úspory na strane používateľov platobných služieb (najmä spotrebiteľov a malých a stredných podnikov, pretože veľké spoločnosti zvyčajne využívajú výhody dojednaných poplatkov) a zodpovedajúce zníženie príjmov na strane poskytovateľov platobných služieb vyplývajúce z tohto opatrenia sa odhadujú na 900 miliónov EUR ročne, čo je suma vyplývajúca zo znížených poplatkov účtovaných za cezhraničné transakcie v eurách. Používatelia platobných služieb by využívali ďalšie prínosy zo zvýšenej transparentnosti poplatkov účtovaných za cezhraničné transakcie. Náklady na zabezpečenie osôb vykonávajúcich dohľad nad tým, ako poskytovatelia platobných služieb dodržiavajú nariadenie, sú zanedbateľné.

Z dlhodobého hľadiska sa očakávajú dva hlavné vplyvy. Prvým je hlbšia integrácia členských štátov mimo eurozóny s členskými štátmi eurozóny na základe vytvorenia rovnakých podmienok pre malé a stredné podniky. Druhým očakávaným vplyvom je väčšia rovnosť medzi osobami v EÚ, pokiaľ ide o prístup k nízkonákladovým cezhraničným platbám.

Na základe posúdenia vplyvu sa dospelo k záveru, že po vykonaní návrhu sa príjmy poskytovateľov platobných služieb znížia. Je v pravdepodobné, že sa títo účastníci trhu budú snažiť získať späť svoje straty príjmov napríklad zvýšením poplatkov za iné produkty a služby (napr. poplatkov za domáce transakcie alebo poplatkov za vedenie účtu). Na všetky takéto pokusy by sa samozrejme vzťahovali vnútroštátne pravidlá a pravidlá EÚ týkajúce sa hospodárskej súťaže. Je dôležité poznamenať, že keď po nadobudnutí účinnosti prvého nariadenia z roku 2001 boli bankám v členských štátoch eurozóny uložené rovnaké požiadavky, nevedlo to k zvýšeniu poplatkov. Naopak, v členských štátoch eurozóny sa poplatky za všetky druhy platieb naďalej znižovali. Pokiaľ ide o členské štáty mimo eurozóny, je potrebné uviesť, že Švédsko využilo možnosť stanovenú v nariadení č. 924/2009, ktorá sa týka rozšírenia rozsahu pôsobnosti uvedeného nariadenia na švédsku korunu. Dosiahol sa tak prínos pre švédskych spotrebiteľov a podniky bez toho, aby bol poškodený švédsky platobný trh⁸.

Navyše existuje riziko, že poskytovatelia platobných služieb by mohli náklady na menovú konverziu použiť na to, aby získali späť straty príjmov vyplývajúce z toho, že boli nútení zosúladiť svoje poplatky za transakcie v eurách s poplatkami za transakcie v iných menách. Tieto náklady na menovú konverziu sú používateľom platobných služieb menej známe a nie sú pre nich dostatočne transparentné na to, aby ich vedeli posúdiť. V návrhu sa toto riziko rieši tým, že sa pri menovej konverzii vyžaduje transparentnosť.

V nadväznosti na kladné stanovisko a odporúčania výboru pre kontrolu regulácie bola správa o posúdení vplyvu zmenená tak, aby sa v nej podrobnejšie opisovala dlhodobá úloha, ktorú by mohli zohrávať finančné technológie pri znižovaní poplatkov za cezhraničné platby. Preskúmal sa aj oddiel v správe o posúdení vplyvu zameraný na monitorovanie a hodnotenie zmien obsiahnutých v tomto návrhu. Útvary Komisie napokon vykonali ďalšiu prácu v oblasti transparentnosti menovej konverzie. Na tento problém sa už vzťahuje smernica o platobných službách, v ktorej sa ukladajú požiadavky transparentnosti. Tieto požiadavky by sa však mali viac konkretizovať, aby boli účinnejšie a aby sa predišlo protiopatreniam, ktorými by sa vyvážili prínosy zníženia nákladov dosiahnuté zmenou nariadenia č. 924/2009. Riešenie predložené v tomto návrhu pozostáva z poverenia Európskeho orgánu pre bankovníctvo vypracovaním regulačných technických predpisov na zabezpečenie transparentnosti a porovnateľnosti ponúk v oblasti menovej konverzie. Vypracovanie týchto regulačných

⁸ Pozri opis situácie vo Švédsku v prílohe 4 sprievodnej správy o posúdení vplyvu.

technických predpisov bude vychádzať z konkrétneho posúdenia vplyvu, ktoré má vykonať Európsky orgán pre bankovníctvo.

- **Regulačná vhodnosť a zjednodušenie**

Nariadenie č. 924/2009 bolo v rámci pracovného programu Komisie na rok 2017 označené ako iniciatíva REFIT⁹. K zjednodušeniu tohto nariadenia sa pristúpilo už v roku 2012, a to na základe zmien zavedených nariadením o stanovení konečného termínu prechodu na jednotnú oblasť platieb v eurách (nariadenie EÚ č. 260/2012), ktorým sa zrušil strop vo výške 50 000 EUR, pri ktorého presiahnutí sa nariadenie č. 924/2009 na platbu nevzťahovalo, a odstránili sa aj viaceré vykazovacie povinnosti.

Návrh umožní ďalšie posilnenie účinnosti nariadenia č. 924/2009. Hoci sa nariadenie č. 924/2009 uplatňovalo na všetky transakcie v eurách vo všetkých členských štátoch, nefungovalo v prípade občanov EÚ a podnikov mimo eurozóny napriek tomu, že cezhraničné transakcie v eurách vo veľkom rozsahu používajú. Návrhom sa tento nedostatok naprávi a konečne sa umožní, aby prínosy vyplývajúce z tohto nariadenia využívali všetci občania a podniky v rámci EÚ, keďže účelom nariadenia od začiatku bolo dosiahnuť prínosy pre celú EÚ, a nie iba pre eurozónu.

Pre mikropodniky a malé a stredné podniky vo všeobecnosti bude tento návrh prospešný. Väčšina malých a stredných podnikov, a najmä tie najmenšie, vskutku nedokážu vyjednávať o poplatkoch, ktoré platia za cezhraničné platby. Táto možnosť je zvyčajne vyhradená pre väčších podnikových zákazníkov, ktorí využívajú služby riadenia likvidity veľkých bánk. Rozšírenie nariadenia by preto znamenalo oveľa väčší prínos pre malé a stredné podniky než pre väčšie spoločnosti.

Podniky v EÚ sa stanú konkurencieschopnejšími, pretože budú môcť osloviť väčší počet dodávateľov alebo klientov pri nižších nákladoch. Je pravdepodobné, že sa zvýši konkurencieschopnosť hospodárstva EÚ ako celku, a to vďaka užšej hospodárskej integrácii vyplývajúcej z odstránenia prekážok spojených s nákladmi na platby.

4. VPLYV NA ROZPOČET

Návrh nemá žiadny vplyv na rozpočet inštitúcií EÚ.

5. ĎALŠIE PRVKY

- **Plány vykonávania, spôsob monitorovania, hodnotenia a predkladania správ**

Hodnotenie vplyvu nových pravidiel by sa malo vykonať do 31. októbra 2022 a predložiť Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Európskej centrálnej banke. Toto hodnotenie by sa predovšetkým malo zamerať na vývoj na trhu a mala by sa v ňom posúdiť primeranosť rozšírenia návrhu na všetky meny členských štátov EÚ, a nie iba na euro.

⁹ Cieľom Programu regulačnej vhodnosti a efektívnosti (REFIT), ktorý sa začal v decembri 2012, je dosiahnuť, aby bolo právo Únie ľahšie, jednoduchšie a menej nákladné, aby pre občanov a podniky predstavovalo prínosy a pomáhalo vytvárať podmienky pre rast a zamestnanosť. Nespochybnujú sa nim ciele politiky EÚ, ale hľadajú sa účinnejšie spôsoby na ich dosiahnutie.

- **Podrobné vysvetlenie konkrétnych ustanovení návrhu**

Podľa návrhu by sa cena cezhraničnej platobnej transakcie v eurách v rámci Európskej únie nemala odlišovať od ceny domácich transakcií v rámci určitého členského štátu vykonávaných v národnej mene daného členského štátu.

V článku 1 ods. 2 sa stanovuje zásada, že poskytovatelia platobných služieb musia zosúladiť poplatky za cezhraničné platby v eurách s poplatkami za zodpovedajúce domáce platby v národnej mene členského štátu používateľa platobných služieb aj v členských štátoch, ktorých národnou menou nie je euro.

V článku 1 ods. 3 sa bližšie objasňujú články 45 a 59 smernice (EÚ) 2015/2366 o platobných službách na vnútornom trhu týkajúce sa menovej konverzie a zavádzajú sa požiadavky, aby poskytovatelia platobných služieb ešte pred platbou zabezpečili transparentnosť, ako aj porovnateľnosť alternatívnych možností menovej konverzie. V tomto článku sa Európsky orgán pre bankovníctvo poveruje vypracovaním regulačných technických predpisov na zabezpečenie transparentnosti a úplnej porovnateľnosti cien v rámci rôznych možností služieb menovej konverzie, ktoré majú používatelia platobných služieb k dispozícii.

Návrh

NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY,

ktorým sa mení nariadenie (ES) č. 924/2009, pokiaľ ide o niektoré poplatky za cezhraničné platby v Únii a o poplatky za menovú konverziu

(Text s významom pre EHP)

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 114,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

po predložení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,

so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru¹⁰,

konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom,

keďže:

- (1) Po prijatí nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2560/2001¹¹ a následne aj nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 924/2009¹² sa poplatky za cezhraničné platby v eurách medzi členskými štátmi eurozóny výrazne znížili na úrovne, ktoré sú v prevažnej väčšine prípadov zanedbateľné.
- (2) Cezhraničné platby v eurách z členských štátov mimo eurozóny však tvoria veľmi veľkú časť všetkých cezhraničných platieb z členských štátov mimo eurozóny. Poplatky za tieto konkrétne cezhraničné platby sú naďalej vysoké, a to aj napriek tomu, že poskytovatelia platobných služieb majú prístup k tým istým efektívnym infraštruktúram na spracovanie týchto transakcií pri veľmi nízkych nákladoch ako poskytovatelia platobných služieb z eurozóny.
- (3) Vysoké poplatky za cezhraničné platby sú naďalej prekážkou úplnej integrácie podnikov a občanov v členských štátoch mimo eurozóny do jednotného trhu. Tieto poplatky sú príčinou toho, že v Únii pretrvávajú dve kategórie používateľov platobných služieb: na jednej strane sú to používatelia platobných služieb, z ktorých prevažná väčšina využíva výhody jednotnej oblasti platieb v eurách (ďalej len „SEPA“), a na druhej strane sú to používatelia platobných služieb, ktorí za svoje cezhraničné platby v eurách platia vysoké ceny.
- (4) V záujme ľahšieho fungovania jednotného trhu a odstránenia prekážok medzi používateľmi platobných služieb v členských štátoch eurozóny a členských štátoch mimo eurozóny v súvislosti s cezhraničnými platbami v eurách je nevyhnutné

¹⁰ Ú. v. EÚ C, , s. .

¹¹ Nariadenie (ES) č. 2560/2001 Európskeho parlamentu a Rady z 19. decembra 2001 o cezhraničných platbách v eurách (Ú. v. ES L 344, 28.12.2001, s. 13).

¹² Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 924/2009 zo 16. septembra 2009 o cezhraničných platbách v Spoločenstve, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 2560/2001 (Ú. v. EÚ L 266, 9.10.2009, s. 11).

zabezpečiť, aby poplatky za cezhraničné platby v eurách v rámci Únie boli zosúladené s poplatkami za domáce platby vykonávané v oficiálnej mene členského štátu.

- (5) Poplatky za menovú konverziu predstavujú významné náklady na cezhraničné platby v prípadoch, keď sa v krajine platiteľa a v krajine príjemcu používajú rôzne meny. V článku 45 smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/2366¹³ sa vyžaduje transparentnosť poplatkov a použitého výmenného kurzu ešte pred iniciovaním platobnej transakcie. Keď sa na predajnom mieste alebo v bankomate ponúkajú alternatívne možnosti menovej konverzie, táto transparentnosť nie je vždy taká, aby umožňovala rýchle a jednoznačné porovnanie uvedených rôznych možností menovej konverzie. Nedostatočná transparentnosť bráni tomu, aby sa na základe hospodárskej súťaže znížili náklady na menovú konverziu, a zvyšuje riziko, že si platitelia vyberú drahšiu možnosť menovej konverzie. Je preto nevyhnutné vypracovať opatrenia zamerané na poskytovateľov platobných služieb, ktorými sa zlepši transparentnosť a ktoré budú chrániť spotrebiteľov pred nadmernými poplatkami za služby menovej konverzie, najmä keď spotrebiteľom nie sú poskytnuté informácie, ktoré potrebujú, aby si vybrali najlepšiu možnosť menovej konverzie.
- (6) Transparentnosť poplatkov za menovú konverziu si vyžaduje prispôsobenie súčasných platobných infraštruktúr a procesov, a to najmä v prípade platieb vykonávaných cez internet, na predajných miestach alebo v prípade výberov hotovosti z bankomatov. Na tento účel by účastníci trhu mali dostať dostatočný čas, aby prispôbili svoje infraštruktúry a procesy v súlade s uvedenými ustanoveniami, ktoré sa týkajú poplatkov za menovú konverziu, aby splňali regulačné technické predpisy, ktoré prijme Komisia.
- (7) Vzhľadom na technickú úroveň opatrení požadovaných v záujme transparentnosti poplatkov za menovú konverziu by Komisia mala byť splnomocnená prijať regulačné technické predpisy, ktoré vypracuje Európsky orgán pre bankovníctvo v súvislosti s požadovanou úrovňou transparentnosti a porovnateľnosti služieb menovej konverzie. Komisia by mala prijať uvedený návrh regulačných technických predpisov prostredníctvom delegovaných aktov podľa článku 290 Zmluvy o fungovaní Európskej únie a v súlade s článkami 10 až 14 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1093/2010¹⁴.
- (8) S cieľom obmedziť poškodzovanie spotrebiteľa pred tým, ako sa od účastníkov trhu začne vyžadovať dodržiavanie opatrení transparentnosti, je vhodné nariadiť Európskemu orgánu pre bankovníctvo („EBA“), aby v rámci regulačných technických predpisov stanovil úroveň prechodného stropu, ktorý by sa mal uplatniť s cieľom obmedziť poplatky za služby menovej konverzie, a to pri súčasnom zachovaní spravodlivej hospodárskej súťaže medzi poskytovateľmi platobných služieb.
- (9) Keďže ciele tohto nariadenia nie je možné uspokojivo dosiahnuť na úrovni samotných členských štátov, ale z dôvodov cezhraničného charakteru platieb ich možno lepšie dosiahnuť na úrovni Únie, môže Únia prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku 5 Zmluvy o Európskej únii. V súlade so zásadou proporcionality

¹³ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/2366 z 25. novembra 2015 o platobných službách na vnútornom trhu, ktorou sa menia smernice 2002/65/ES, 2009/110/ES a 2013/36/EÚ a nariadenie (EÚ) č. 1093/2010 a ktorou sa zrušuje smernica 2007/64/ES (Ú. v. EÚ L 337, 23.12.2015, s. 35).

¹⁴ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1093/2010 z 24. novembra 2010, ktorým sa zriaďuje Európsky orgán dohľadu (Európsky orgán pre bankovníctvo) a ktorým sa mení a dopĺňa rozhodnutie č. 716/2009/ES a zrušuje rozhodnutie Komisie 2009/78/ES (Ú. v. EÚ L 331, 15.12.2010, s. 12).

stanovenou v uvedenom článku toto nariadenie neprekračuje rámec toho, čo je nevyhnutné na dosiahnutie týchto cieľov,

PRIJALI TOTO NARIADENIE:

Článok 1

Zmeny nariadenia (ES) č. 924/2009

Nariadenie (ES) č. 924/2009 sa mení takto:

1. Článok 1 sa mení takto:
 - a) Odsek 1 sa nahrádza takto:

„1. Týmto nariadením sa stanovujú pravidlá pre cezhraničné platby v rámci Únie“;
 - b) V odseku 2 sa dopĺňa tento druhý pododsek:

„Články 3a a 3b sa však uplatňujú na všetky cezhraničné platby bez ohľadu na to, či ide o platby v eurách alebo v národnej mene členského štátu inej ako euro.“

2. Článok 3 sa mení takto:
 - a) Odsek 1 sa nahrádza takto:

„1. Poplatky, ktoré poskytovateľ platobných služieb účtuje používateľovi platobných služieb v súvislosti s cezhraničnými platbami v eurách, sú rovnaké ako poplatky, ktoré tento poskytovateľ platobných služieb účtuje používateľom platobných služieb za zodpovedajúce vnútroštátne platby v tej istej hodnote a v oficiálnej mene členského štátu používateľa platobných služieb.“;
 - b) Vkladá sa tento odsek 1a:

„1a. Poplatky, ktoré poskytovateľ platobných služieb účtuje používateľovi platobných služieb v súvislosti s cezhraničnými platbami v národnej mene členského štátu, ktorý oznámil svoje rozhodnutie rozšíriť uplatňovanie tohto nariadenia na svoju národnú menu v súlade s článkom 14, sú rovnaké ako poplatky, ktoré tento poskytovateľ platobných služieb účtuje používateľom platobných služieb za zodpovedajúce vnútroštátne platby v tej istej hodnote a v rovnakej mene.“;
 - c) Odsek 3 sa vypúšťa;
 - d) Odsek 4 sa nahrádza takto:

„4. Poplatky uvedené v odsekoch 1 a 1a sa nevzťahujú na poplatky za menovú konverziu.“

3. Vkladá sa tento článok 3a:

„Článok 3a

Poplatky za menovú konverziu

1. Poskytovatelia platobných služieb od [OP: vložte dátum 36 mesiacov od nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia] informujú používateľov platobných služieb o plných nákladoch na služby menovej konverzie a, v relevantných prípadoch, o plných nákladoch na alternatívne služby menovej konverzie, a to pred iniciovaním platobnej transakcie, aby používatelia platobných služieb mohli porovnať alternatívne možnosti menovej konverzie a príslušné náklady na ne. Na tento účel poskytovatelia platobných služieb informujú o použitom výmennom kurze, použitom referenčnom výmennom kurze a celkovej sume všetkých poplatkov vzťahujúcich sa na konverziu platobnej transakcie.

2. Európsky orgán pre bankovníctvo („EBA“) vypracuje návrh regulačných technických predpisov, v ktorých stanoví, ako poskytovatelia platobných služieb zabezpečia transparentnosť a porovnateľnosť cien v rámci rôznych možností služieb, ak ich majú používatelia platobných služieb k dispozícii. Uvedené predpisy zahŕňajú opatrenia, ktoré majú uplatňovať poskytovatelia platobných služieb, a to aj v bankomatoch či na predajných miestach, aby zabezpečili, že používateľom platobných služieb sa pred iniciovaním platby poskytnú informácie o nákladoch na služby menovej konverzie a o alternatívnych možnostiach menovej konverzie v prípadoch, keď sú dostupné.

V návrhu regulačných technických predpisov uvedenom v prvom pododseku sa ďalej stanoví maximálna povolená suma všetkých poplatkov za služby menovej konverzie, ktorá sa môže uplatniť na platobnú transakciu počas prechodného obdobia uvedeného v článku 3b. V uvedených predpisoch sa zohľadňuje suma platobnej transakcie a kolísanie výmenných kurzov medzi menami členských štátov Únie a zároveň sa nimi zabezpečuje a udržiava spravodlivá hospodárska súťaž medzi všetkými poskytovateľmi platobných služieb. V regulačných technických predpisoch sa stanovujú opatrenia, ktoré je potrebné uplatňovať s cieľom predchádzať tomu, aby používateľom platobných služieb boli počas uvedeného obdobia účtované poplatky presahujúce túto maximálnu sumu.

Orgán EBA predloží uvedený návrh regulačných technických predpisov Komisii do [6 mesiacov od nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia].

Komisia je splnomocnená prijímať regulačné technické predpisy uvedené v prvom pododseku v súlade s článkami 10 až 14 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1093/2010*.

* Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1093/2010 z 24. novembra 2010, ktorým sa zriaďuje Európsky orgán dohľadu (Európsky orgán pre bankovníctvo) a ktorým sa mení a dopĺňa rozhodnutie č. 716/2009/ES a zrušuje rozhodnutie Komisie 2009/78/ES (Ú. v. EÚ L 331, 15.12.2010, s. 12).“

4. Vkladá sa tento článok 3b:

„Článok 3b

Prechodné obdobie

Počas prechodného obdobia medzi nadobudnutím účinnosti regulačných technických predpisov uvedených v článku 3a ods. 2 štvrtom pododseku

a dátumom uplatňovania článku 3a ods. 1 poplatky za služby menovej konverzie nepresiahnu maximálnu sumu stanovenú v regulačných technických predpisoch prijatých v súlade s článkom 3a ods. 2 štvrtým pododsekom.“

5. Článok 15 sa nahrádza takto:

„Článok 15
Preskúmanie

Komisia do 31. októbra 2022 predloží Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Európskej centrálnej banke správu o uplatňovaní tohto nariadenia, ku ktorej podľa potreby pripojí návrh. Uvedená správa sa vzťahuje predovšetkým na primeranosť zmeny článku 1 ods. 2 s cieľom zabezpečiť, aby sa toto nariadenie vzťahovalo na všetky meny členských štátov Únie.“

Článok 2

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Uplatňuje sa od 1. januára 2019.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V Bruseli

Za Európsky parlament
predseda

Za Radu
predseda